



НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ  
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**“ФІЛАТОВСЬКІ ЧИТАННЯ-2023”**

Одеса, Україна / 24-26 травня 2023

**МАТЕРІАЛИ**



Національна академія медичних наук України  
Міністерство охорони здоров'я України  
ГО «Товариство офтальмологів України»  
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова  
НАМН України»

---

## **МАТЕРІАЛИ**

Науково-практичної конференції  
з міжнародною участю  
“Філатовські читання-2023”

24-26 травня 2023  
Одеса

---

## **ABSTRACTS**

Research/practice conference  
“2023 Filatov Memorial Lectures”

24-26 May 2023  
Odesa

---

Одеса, 2023

УДК  
ББК

Затверджено Вченою радою ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”. Протокол № 4 від 02 травня 2023 року.

### Редакційна колегія

- Пасечнікова Н. В. член-кор. НАМН України, д-р мед. наук, професор, директор ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України”
- Кацан С.В. д-р мед. наук, заступник директора з науково-медичної роботи ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»
- Стойловська О.Г. завідувач відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”
- Мирненко В.В. завідувач організаційно-методичного відділу ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України”
- Слободяник С.Б. канд. мед. наук, завідувач лабораторії функціональних методів дослідження ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”
- Сафроненкова І.О. д-р мед. наук, с.н.с. відділу офтальмоонкології ДУ«Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України»
- Аркуша А.Ю. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”
- Муратова Є.Г. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”
- Іванчукова Г.В. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”
- Аніщенко Ю.О. перекладач ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України”

**М 34** **Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Філатовські читання-2023».** 24-26 травня 2023. – Одеса, “Чорномор’я”. – 270 с.

У цьому збірнику представлені матеріали, авторами яких є українські і зарубіжні фахівці в галузі офтальмології. У роботах викладені результати науково-практичних робіт, присвячених актуальним питанням надання висококваліфікованої допомоги пацієнтам із захворюванням очей. Матеріали збірника можуть бути корисні для науковців, практикуючих лікарів, студентів і аспірантів.

ISBN

*Повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевий термінології, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів.*

© Державна Установа “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України”, 2023

<i>Єгорова К. С., Знаменська М. А., Гук М. О., Мумлев А. О.</i> Особливості морфоструктурних змін зорового нерва та сітківки при компресійній оптичній нейропатії за даними оптичної когерентної томографії .....	109
<i>Єгорова К. С., Павленко Р. О., Скрипниченко І. Д.</i> Оклюзія гілки центральної артерії сітківки після лікування стенозу внутрішньої сонної артерії ....	111
<i>Коновалова Н. В., Храменко Н. І., Гузун О. В.</i> Особливості перебігу невриту зорового нерву в умовах пандемії .....	113
<i>Курильців Н. Б.</i> Створення неінфекційного аутоімунного увеїту різного ступеня важкості в експерименті на тваринах .....	115
<i>Кустрин Т. Б., Задорожний О. С., Насінник І. О., Король А. Р., Пасєчнікова Н. В.</i> Застосування фотодинамічної терапії з хлорином Е6 в лікуванні пацієнтів з хронічною формою центральної серозної хоріоретинопатії (пілотне дослідження) .....	117
<i>Могілевський С. Ю., Пархоменко О. Г.</i> Нова методика навігаційної фокальної лазеркоагуляції при хронічній центральній серозній хоріоретинопатії за даними ангіо режиму SWEPT-source оптичної когерентної томографії .....	119
<i>Панченко Ю. О., Ковальчук Н. Я.</i> Особливості центральної зони сітківки та хоріоїдеї у пацієнтів із клапанними вадами серця та хронічною серцевою недостатністю .....	121
<i>Панченко М. В., Гончарь О. М., Кітченко І. В.</i> Досвід застосування тоцилізумаба в лікуванні увеїтів .....	123
<i>Трояновська К. В., Кустрин Т. Б., Насінник І. О., Зборовська О. В., Дорохова О. Е., Горянова Л. С., Колесніченко В. В., Король А. Р.</i> Об'єктивний показник запалення в реальній практиці при антиангіогенній терапії у пацієнтів з ексудативною формою вікової дегенерації макули .....	125
<b>Травми та опіки очей</b>	
<i>Аліфанов І. С., Смішко Ю. Є., Щербаков Б. Д., Яворська В. Р.</i> Бойова травма органу зору: аналіз структури та обсягу хірургічної допомоги .....	130
<i>Гріжимальська К. Ю., Андрушкова О. О., Гріжимальська О. Є.</i> До питання лікування важких опіків рогівки в стадії трофічних розладів .....	132
<i>Ковтун М. І, Пастух І. В, Гончарова Н. А, Зубкова Д. А.</i> Корекція рубцових деформацій повік з використанням аутотрансплантатів .....	133
<i>Коновалова Н. В., Гузун О. В., Ковтун О. В.</i> Вплив контузії на око людини .....	135
<i>Костенко П. О.</i> Основні принципи реконструктивно-пластичної офтальмохірургії .....	137
<i>Петренко О. В., Денисюк О. Ю., Борхаленко М. В.</i> Можливості реконструктивної хірургії травматичних ушкоджень периорбітальної ділянки під час війни .....	140
<i>Сідак-Петрецька О. С., Тичина Н. П., Бондар Н. І., Родіна Ю. М., Курилюк А.М., Пономарчук О. В., Пірвердієва С. Ф., Ульянова Н. А.</i> Особливості хірургічного лікування наслідків вибухової травми ока .....	141

---

demonstrated high efficiency. Wound healing was uneventful. We did not observe rejection reactions. Satisfactory cosmetic and functional results were achieved.

---

## **Вплив контузії на око людини**

Коновалова Н. В.<sup>1,2</sup>, Гузун О. В.<sup>2</sup>, Ковтун О. В.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> *Одеський Національний медичний університет,*

<sup>2</sup> *ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМНУ» (Одеса, Україна)*

**Актуальність.** Вже понад рік щодня в різні куточки України летять ворожі снаряди. Кожен вибух — серйозна загроза для всіх, хто перебуває у радіусі вибухової хвилі. Навіть, коли ми не бачимо на постраждалій людині фізичних проявів травми, на жаль, це зовсім не означає, що її не зачепило вибуховою хвилею, адже ураження може бути і зсередини організму і зовні не має жодних проявів. Один із різновидів таких уражень — контузія. Термін «контузія» перекладається як shell shock, що дослівно означає «оболонковий шок» або «снарядний шок». Таке формулювання вигадали британські солдати під час Першої світової війни.

**Мета.** Визначити вплив контузії на око людини.

**Матеріал і методи.** На консультативний прийом з'явилися 24 хворих, що перенесли контузію різного ступеню з відсутність механічних уражень. Середній вік пацієнтів  $32 \pm 8,5$  років, серед них 8 жінок та 16 чоловіків. Всім пацієнтам робили МРТ, або КТ черепа, проводили загально клінічні офтальмологічні обстеження, визначали ВОТ, гостроту зору, поле зору. Загальні скарги хворих: дезорієнтованість, запаморочення, головний біль, що розпирає, нудота та блювота, підвищений пульс, погіршення зору та проблеми із слухом, короткочасна втрата свідомості спостерігалася у 9 хворих. З боку очей скарги були різноманітні, тобто розмитість, зміна яскравості кольорів, контрастності зображення, плями, плаваючи помутніння перед очима, раптова втрата зору.

**Результати.** Після проведеного обстеження були поставлені наступні діагнози: субкон'юнктивальна геморагія у 3 хворих, ПВКГ у 2 хворих, розрив власне судинної оболонки (хоріоїдеї) у 1 хворого, преретинальний крововилив у 2 хворих, тромбоз верхньої скроне-

---

вої гілки центральної вени сітківки у 5 хворих, тромбоз центральної вени сітківки у 3 хворих, гостра судинна оптична нейропатія у 6 хворих, неврит зорового нерва у 2 хворих. Були призначення: ферментна терапія з метою -прискорення розсмоктування крововиливів. Гіпотензивна терапія призначалася з метою блокування посттравматичної гіпертензії, підвищення ВОТ. Мідриатики з метою забезпечити іммобілізацію і спокій пошкодженим тканинам райдужки і циліарного тіла а також для лікування і профілактики увеїту і запобігання утворення задніх сінехій в усіх випадках контузій. Судинна терапія, а також призначення ангіопротекторів з метою корекції порушень різних ланок судинної системи ока, покращення мікроциркуляції тканин. Антиоксидантна терапія з метою компенсація оксидативного стресу. Під впливом лікування субкон'юнктивальна крововиливи у 3 хворих розсмокталися повністю, преретинальні крововиливи і крововиливи при тромбозі центральної вени сітківки та її гілок частково розсмокталися. Ішемічний набряк у хворих на гостру судинну оптичну нейропатію зменшився, неврит зорового нерва закінчився частковою атрофією зорового нерва у всіх 3 хворих. У 2 хворих з вперше виявленою первинною відкритокутовою глаукомою внутрішньо очний тиск повністю нормалізували. На КТ головного мозку спостерігалися судинні зміни, у 3 хворих з діагнозом тромбоз центральної вени сітківки і неврит зорового нерва було встановлено перенесений мікро інсульт. Наслідками контузії можуть стати: порушення кровообігу в мозку, тому що руйнуються найдрібніші капіляри; посилення внутрішньочерепного тиску є тригерним механізмом для розвитку хронічної судинної оптичної нейропатії, крім того, спостерігається погіршення пам'яті; формування рубців та спайок в мозку, призводить до розвитку часткової атрофії зорового нерва, виникнення глаукоми, погіршення розумової діяльності; підвищена чутливість організму до нервових подразників: істеричний амавроз, агресія, паніка, втрата свідомості через звуки.

**Висновки.** Таким чином, контузія — це ураження всього організму або головного мозку внаслідок непрямого ураження тіла людини. Перенапруження від механічного впливу може спричинити як видимий забій, так і крововилив у внутрішні органи. Це робить контузію більш непередбачуваною та небезпечнішою за

---

струс мозку. Лікування наслідків контузії має бути комплексним і поетапним, включати медикаментозну терапію та психологічну реабілітацію.

## **Основні принципи реконструктивно-пластичної офтальмохірургії**

Костенко П. О.

*ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)*

**Актуальність.** Косметичні та реконструктивні операції, що виконуються на повіках, очах та слізній системі, відносяться до окулопластичної хірургії, яка поєднує в собі точність та мікрохірургію офтальмології з естетичними та реконструктивними концепціями пластичної хірургії. Більшість офтальмологів, володіють технікою виконання ряду простих пластичних процедур на повіках та кон'юнктиві, але не мають досвіду виконання більш складних операцій.

**Мета.** Виділити основні принципи пластики, що дозволять більшій кількості офтальмопластичних хірургів безпечно та успішного досягти високих показників функціональної реабілітації пацієнтів та гарних естетичних результатів.

**Матеріали і методи.** Були проаналізовані результати реконструктивно-пластичних операцій у 362 хворих, прооперованих у відділі післяопікової патології ока в період з 2012 по 2022 рік. Усунення анкіло- та симблефарону з пластикою слизової губи проведене у 203 хворих (56,1%), пацієнти з рубцевою деформацією повік, виворотом і заворотом повік (вікові, паралітичні, спастичні, рубцеві, після опіків і травм), відсутністю вій або трихіазом, блефарохлазисом, лагофтальмом, анофтальмом у поєднанні з деформацією, відсутністю, укороченням кон'юнктивальної порожнини, що не дозволяє носити косметичний очний протез, птозом склали 159 хворих (43,9%). Терміни спостереження склали до 9-ти років. Основними критеріями оцінки результатів операції служили - протікання післяопераційного періоду, розвиток ускладнень та рецидивів, функціональні та естетичні результати.